1876. VIII. évfolyam. 119. szám. Szerda, junius 21.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz. Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

Előfizetési felhivás a „DEBRECZEN"

hetenkint ötször megjelenő politikai és közgazdászati lap 8-ik év folyamának jul.-szeptemberi évnegyedére, illetőleg julius—deczemberi félévre.

Álláspontunkat ezentul is a bihari pontok alapján, a haza önállósága és függetlensége fogja képezni.

Erőnktől kitelhetőleg fogunk igyekezni, hogy a tisztelt olvasó közönség helyeslését minden tekintetben kiérdemeljük. — Különösen a személyes kérdések és polemiák határozottan kizárva lesznek lapunk hasábjai közül.

Érdekesbé, mindig elevenebb és üdébb tartalmuvá kivánjuk lapunkat tenni. Miért is tisztelettel s bizalommal kérjük föl lapunk barátait annak szellemi és anyagi támogatására, különösen pedig az előfizetések mielőbbi beküldésére.

Az előfizetési dijak az eddigiek:

Egész évre	**10 frt.**
Félévre	**5 frt.**
Negyed évre	**2 frt. 50 kr.**
Egy hóra	**1 frt.**

A hirdetések pontosan és a legjutányosabb áron eszközöltetnek.

Előfizethetni: helyben a „Debreczen" kiadóhivatalában, piacz-utcza (Vecseiház), Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében s a vidéken minden postahivatalnál.

Gálocsy Gusztáv, a debr. függetlenségi párt elnöke. **Tiszay Dániel,** fel. szerkesztő.

Szóljunk igazat.

Még nem hallottunk esetet, hogy az ország területén bárhol megtartott népgyüléseken, legkisebb rendetlenség, vagy épen verekedés fordult volna elő. Mindenütt a legszebb rend- és komolyságról vettünk dicséretes tudósitást, mely a magyar népnek értelméről komoly hazafiságáról és becsületességéről tesz kiáltó bizonyságot, és arról, hogy immár lemaradtak a térről az intelligentiának (?) azon nyomorult teremtései, a kik a szeszes italok és potyapénz segédlete mellett mindent elkövettek arra nézve, hogy a nép közt a testvéries egyetértést, hirhedt kortes furfanggal széttépvén, közéjök a viszály, gyülölség magvát hintsék el, s reá uszitsák testvért testvérre, apát fiura. s rut véres események szinpadává aljasiták azon dicső teret, hol a polgárnak legszebb alkotmányos jogát, a szabad meggyőződés folytáni választási jogot kellett vala gyakorolnia:

Ezen hazafias mozgalmaknál kétségkivül a legönzetlenebb keblü férfiak állottak a dolog élén, kiknek kezében kulacs és a lélekvásárlásokra szánt erszények helyett az igazság és honszerelem zászlója lobogott.

Ezen mozgalmak azon eseményekkel szemben, melyek hazánk sorsának eldöntésére a borzasztóan kétségbeejtő helyzet, még elviselhetetlenebbé tételére a felsőbb, döntő körökben történtek, feltünést nem okozott; egy szivvel, egy lélekkel siettek a honfiak pártszinezet nélkül megragadni a még létező törvényes eszközöket, a káros behatásu intézmények törvényre emelésének meggátlása és az elviselhetlenné vált nyomor és inségteljes lét megjobbitásának nemes czéljából.

Sehol és senkinek sem jutott eszébe, gyanuk, gonosz feltevések, alacsony rágfogások által lerántani, kisebbiteni, vagy épen pellengérre állitani azon egyéneket, kik a példa nélkül romboló hazai állapotok enyhitésére keltek.

Debreczen városában, azon magát intelligensnek nevezni szerető klikk, mely a nagy mesterrel ott hagyott minket régi elveink zászlójánál, a bihari pontoknál, ez a bokor ember, ez a hirhedt intelligentia, és csak is ez cselekedte azt az egész hazában, hogy lábai alá gyürve az emberi szabadságnak, bármely irányu kisugárzását, keserü megátalkodottságban dobott keztyüt minden mozzanat szándéklatának, melyet az elveihez hü debreczeni ellenzék kezdeményezni szerintök bátor és vakmerő volt.

Isten kisértésnek tartotta volna a népgyülés ezreinek tömegei közt megjelenni, s mint már emlitők, a legszentebb czélu törekvésekhez odahozni azt a nagymérvü intelligentiát s vele, általa gyarló lépéseinket, botlásainkat, tévedéseinket kikorrigálni. Felhivattak ugyan, hogy ha ellenkező véleményben vannak a hazai állapotok megváltoztatásának mikéntje felől, siessenek ezen véleményt, az előttük nyitva álló szószéket elfoglalván, nyilt szavakban tolmácsolni. De hallgattak ők és némák maradtak mint a sir. Hát nem lehetett abból az intelligentiából, annak idejében, mikor égető szükség volt reá, kiszoritani egy férfiut, a ki az ellenvélemény tolmácslására a nyilvánosság álczátlan tiszta terén vállalkozni magát elszánta volna.

Bizonyára mondom, hogy egy ilyen derék ember nem találkozott.

De — szinte átaljuk kimondani — találkezott ám a függöny mögött, a szinfalak homályában nagyon sok vitéz, kik pártunk egy-egy tagját körbe szoritva, majd megölték, majd megfojtották a rábeszélés és meg vagy kiforditni akarás szóhalmazának rázuditott áradatával.

Ha egy hivatalnok vagy városi tisztviselő azon hivatalos kenyéren kivül, melyet eszik, még hazájának számára is tartott fen egy kis szeretetet, és elég vakmerő volt elszalasztani az orrára kötött járszalagot, és alkalmat vett magának szive jobb érzésének ösztönére szava, vagy aláirásával résztvenni a mentelmi intézkedésekben, azon egyén, főnöke szigoru szine elé rendeltetvén, e szörnyü vétkeért megdorgáltatott.

Tehát oda jutottunk immár, hogy Debreczen városában a hazát szeretni bün, szabadon gondolkozni, a vélemény, a meggyőződés szabadságát hitvány szolgalelkek példájára fel nem adni, hanem az álbölcsek félreismert lángelmék és kinevezett tiszteletbeli nagyságok nevetséges zsarnoksága alól emanczipálni akarni, „forradalom, lázitás, izgatás" nevekkel bélyegeztetik.

Ha valaki mivelt ember számába akar soroztatni, azon esetben nem tukmálhatja senkire a maga meggyőződését, mert az mindig az egyed dolga, és ha azt valaki embertársára akarja erőszakolni, az ilyent, ki szokás törölni a mivelt emberek sorából. Ha neked tetszik Péter, hát emelj öltárt neki az utczák minden szegletén; és égesd, ha neked ugy tetszik, rajta a szolga hizelgés tömjénét, mig él, és ha meghal, hát vágass neki kősziklából koporsót, ez a te dolgod; — de azt nincs jogod tőlem kivánni, hogy én is miként te, csengetyüd szavára földre boruljak földi istened előtt, a nélkül, hogy meg ne kérdeném: „vaj ki ő? és mi legyen érdeme?"

A helybeli s magát intelligentiának czimező szabadelvü párt közlönye, bizonyosan uri pártfogás és kegy biztositása folytán követi el azon birálaton aluli eljárást, hogy a debreczeni legközelebb megtartott népgyülés tagjait — legalább is hatezer embert — nem látszik a számbavehető emberek közé sorozni, s az intelligentia szánalmas helyeslései közben illeti a jó munkás népet oly kifejezésekkel, melyeket soha megbocsátani nem lehet. És miért? Hát mert a nép megunta nyomorát, megunta a zaklatást, mert hát élni akar, élni, melyre jogot adott neki nem nyomorult ember, hanem az isten, a ki teremtette.

Miért utáljátok a népet, ti nevezetes intelligentia? Hiszen ha az a kigunyolt nép, a gatyás civis táradságos munkájával nem keresné szátokba a mindennapi kenyeret, hát étlen halnátok; és mégis ez a titeket tápláló nép gunyaitok és megvetéstek tárgyai.

Ne engedjétek uraim, és üssétek ki a tollat a hitvány rágalmazó kezéből, ki a munkás népet, az ország hangyamozgásu fentartóit, a valódi érdem embereit, keresett alkalmakkor sárral dobálni, és pellengérre állitani, a fekete hálátlanság netovábbjával arczátlankodik.

Töröljék el csak a népet, vagy nyelje el a föld, valjon kinek fog prédikálni a pap, kit perel be a prókátor, ki ad kenyeret a hivatalnokok és száz fajta tisztviselők kezébe? Katona, rendőr, fináncz, és az országot szolgáló minden rendü és rangu napszámos, mind, mind a népből, mint növény a talajból szivja az életet a táplálékot.

A nép a haza, és a haza a nép, a többi csak raadás. Az urak, a hatalmasok, kiknek uszályát hordozni, kiknek gyengeségeit takargatni szokás, kiknek nyájas mosolyáért megvettetik a haza, mely a nép, bizonyára a nép bevont fillércibõl állitja elő a konczot, mely a mának legszorgalmasabban keresett tárgya. és a nép keresményéből kipréselt milliók és milliók szolgáltatják azt a kincset, melylyel fizettetik az őket gyalázó szolgalelkek hada, és tán az érdem is.

Ha tudatlanság, ha az értelemnek hiánya mutatkozik a nép rétegében helylyel-közzel, ez nem az ő hibája, hanem az intelligentiáé, miért nem emelik fel magokhoz? vagy ha olyan szédítő az a magasság, a melyben lebegni vélik magokat, miért nem szállanak le hozzá, hogy a kunyhóknak szegényes körét is világitná be a tudás és mivelődés fáklyája?

* * *

Ha igaz, és a szállongó hirnek hitelt lehet adni, legközelebb az országgyüléshez benyujtott kérvény aláiróinak névsora ellen szándékoztatik hadjárat indittatni; lássuk a fortélyt, és a kifundált historiát, mielőtt megelőzőleg hozzá szólanánk.

—i —l.

— **Az adófelügyelői** intézmény életbeléptetése tárgyában a pénzügyminiszter körrendeletet intézett: valamennyi m. k. pénzügyigazgatósághoz és kir. adófelügyelőhöz.

— **A déli vasut** elválasztása ügyében azon két pótegyezmény, mely a baseli szerződés kiegészitése czéljából az olasz kormány s a déli vasut képviselője Rothschild báró közt létesült, nyilvánosságra van hozva. Az első egyezmény Párisban jött létre jun. 11-én; a másik Rómában jun. 17-én s az előbbi határozatai végrehajtásának módozatait állapitja meg.

— **A képviselőházban** miután Tisza min. elnök a zálogievelek biztositásáról, a megyék területi rendezéséről, a temesvári-orsovai vasut engedély-okmányának módositásáról és a brassó-tömösi vasut kiépitéséről szóló szentesitett törvényczikkeket kihirdetés végett bemutatta: ő felsége a kir. leirata szerint az országgyülés ülései f. hó 20. szept. hó 28-ig elnapoltattak. Ezután a háznak tagjaihoz előbb az elnök, majd Gorove István intézett bucsu szavakat, melyekre a legnagyobb éljenzés következett.

— **A vámtariffa** megállapitása iránt Bécsben folyt tárgyalások egyelőre befejeztettek ugyan, az egyezség azonban még sem jött létre minden tételre nézve. Más oldalról meg ugy beszélik, mintha a vámtariffa már végleg megállapittatott volna.

Válasz dr. K.... József urnak

e lapok 114. számában „Hogy érzi magát? mint egy szegény ember." czimü czikkére.

II.

Másutt kell itt a szegénység a nyomor forrását keresnünk.

Én szerintem az általános szegénység forrása első helyen; a tőke hiány és annak roppant magas ára.

Ugyan de kérem, miként lehessen boldogulni akar földmüvelőnek, kereskedőnek, vagy iparosnak akkor, ha ő legkevesebb 12 kamatu pénzt fektet müveleteibe, holott versenytársai szomszéd államok népei 4—5, de legfeljebb 6%-kos tőkével dolgoznak?

Ennek pedig egyedüli oka az, hogy nincs nemzeti önálló bankunk s igy más nació kénye s szeszélyére van bizva előmenetelünk.

Nincs meg az önálló államiság legelső kelléke, a pénzügyi önállóság sem hazánkban, hogyne szegényednénk hát napruI, napra.

Általános elszegényedésünk második fő oka pedig azon „kül politikai viszketeg" mely miatt ama roppant számu közös hadsereg tartatik, melynek fentartása már 1819-től kezdve emészti a magyar nemzet tőke vagyonát, melynek fentartása, ha az azzal elvont munkaerőkben szenvedett kárunkat is hozzá adjuk, mintegy **130—140 millió frt kárt okoz évenkint Magyarországnak.**

A többi okok mellett még egy igen nagy oka általános elszegényedésünknek, a közös vámrendszer ez megő, iparunkat, kizsákmányolja kevés pénzünket a mi az állami teher által még ki nem préseltetett.

Azt mondám előbb, hogy nemzetem nem gyáva. Helytelenül tevém. Gyáva, mert képtelen jogával élni és önsorsát kezébe venni s a felett intézkedni.

Gyáva, mert nincs elégbátorsága ámitóinak arczaikba vágni hazugságaikat.

Gyáva, mert türi a polgári erkölcstelenség terjesztőit, kik a törvényt és becsület szót lábbal tiporják, kijátszák.

Egyetértek azonban czikkiróval mindazokban, mi czikkének harmadik kikezdésében elejétül végeig, az államférfiui kötelmekről vallott nézeteiről foglaltatik.

Nem érthetek azonban egyet azokban a mit a felszabaditott jobbágyságról s a választásokra vonatkozólag elmond, mert, hogy többet ne mondjak és messzebb ne menjünk, nézzük meg a 40-es évek mozgalmait, midőn az akkori kormány szemben a „szabadelvü reform párttal többséget akart magának szerezni, bár akkor még a felszabaditott jobbágyság nem volt választóképes, sőt tisztán a kiváltságos osztálya a nemesség választott, mégis megtudta magának a többséget szerezni a közteherviselés igazságos és üdvös reform eszmével szemben.

Valamint akkor, ugy most sem a népben keresendő a hiba, hanem azon vezérférfiakban, kik elveiknek a nemzet erkölcse árán igyekeznek diadalt szerezni.

Sőt kimondom nyiltan és bátran, miszerint, korbácsolni való mindazon államférfi, ki étetéssel, itatással, vesztegetéssel igyekszik a maga számára a képviselői állást, miniszteri szévagy bármi mást kicsikarni a hiszékeny néptől, ki a nép erkölcsét ily aljas uton igyekszik megmételejezni.

Végre nem érthetek egyet abban sem, „hogy a kormány mindig az összes nép, nemzet akaratának, jellemének, becsületességének, szellemi s miveltségi szinvonalának vissza tükrözése" lenne.

Ha van állam, hol ezen feltevés nem áll, ugy épen nálunk Magyarországon nem állhat az.

Én még akkor sem fogadnám el ezen nézetet, ha törvényszerint általános szavazati joggal birna nemzetem. Nem fogadhatom el tehát a jelen körülmények között annyival inkább, mert hazánkbann a polgárságnak legmiveltebb legértelmesebb osztálya az iparosság, ugyszólván egészen meg van fosztva választói jogától, mig azon intézkedése által a törvénynek, hogy aki egy évi — a megelőző évi — adóját egy fillérig ki nem fizette, nem választó képes — ismét egy nagy részét, hazánk értelmes polgárainak, rekeszt ki a választási aktusbul, igy aztán, hogy mennyire hü tükre a képviselőház és ebből kifolyólag a kormány a nemzetnek, azt hiszem elemeznem felesleges.

Azt mondja tovább, felsorolva azon hat pontot, melyet a Britt nemzet kormányától igényel. „És mindezekért a törvények legszigorubb tisztelete mellett szivesen adózik, mert igen jól tudja, hogy a fizetett adó sem vész el, hanem a társadalmi állami élet üterein át észrevétlenül, ismét a gazdászat, ipar, üzlet s kereskedelmi forgalom által visszafoly, csakis a személyek s erszények változásával."

Hiszen, ha ez nálunk is ugy visszafolyněk, mint Brittaniában, de itt, — hogy többet ne is emlitsek az állam minden szükségelt iparczikket külföldről veszen egészen a katona mondir sárga gombjáig, a hazai iparosnak pedig koppan a szeme a jövedelemtül, s igy a mit adóképpen befizet, azt mindig ugy tekinti — és teljes joggal — mintha a sárba dobná.

Ha pedig még hozzá adjuk ehez azon csuf machinácziókat, melyeket egy némely kormány tag már eddig is elkövetett, mint a temesvári erdők manipulácziója, a fiumei hajógyári kölcsönügy, országos kölcsön szerzések, meg a roppant vagyon szerzések, mit Lónyay és Kerkápoly pénzügyminiszterek tettek miniszterségök idején, bizony ezek mind olyan dolgok, melyek nem alkalmasok sem az adófizetési készség fokozására, sem a törvény tisztelet megszilárditására, sem arra hogy a népet megnyugtassa, hogy az általa fizetett adó elnem vész.

Arra pedig egyátalán nem alkalmas, hogy a népet arról bizonyossá tegye, miszerint az általa fizetett roppant adó a társadalmi állam élet üterein ismét visszafog szivárogni a nép közzé, habár a személyek és erszények változásával is.

Meg vagyok rólla győződve, hogy ha ugy be tudná kormányunk bizonyitani, mint az a Britt kormány képes, hogy az általa fizetett adó nem vész el és ha csak részben is vissza folyna az a polgárok zsebébe az ipar — és kereskedelem után — sem törvénytisztelőbb, sem szivesen adózóbb nép nem lenne a magyarnál a földkerekén.

De ezt nem is teheti a mostani körülmények között, mert a befizetett adó nagyobb része a közös kiegyezés következtében egye-

---

A „DEBRECZEN" tárczája.

MARGIT.

Regény egy kötetben.

Irta:

Telmann Konrád.

(Folytatás.)

Siegfried gyakran maga is kétkedett feladatának értékében, most önmagát bátoritotta fel, midőn megtámadva látta, és a védelem minden szava oly bátran és biztosan hangzott, mintha a kétkedés lehellete soha se homályositotta volna el büszke öntudatát.

— Én nem akarok költőnek neveztetni, folytatá, minden időben csak kevesen voltak azok, kiket a muzsa csókjával felszentelt, de vannak nehányan, kiknek homlokát siettében kevésbbé vagy jobban érintette. Es ezek is felvannak szentelve. Nevezze ön azok kis csapatát, kik ez okos világban az eszmény zászlaját magasan fent tartják, iróknak, journalistáknak, vagy a mint akarja, mi a kiválasztottakkal együtt ugyanazon ur szolgálatában harczolunk, és bár ezerszer különbféle czél felé haladunk, a végczél ugyanaz, ugyanaz a jelszó, mely küzdelemre hiv!

Többet mondott mint akart, de el volt ragadtatva és helyzetének, ellenfelének sajátságossága szóra hozta.

Margit elhallgatott, de csaknem megvetőleg hangzott, midőn megszólalt:

— És ön is ugyanazon dalt énekli, melyet, előtte, önnel együtt, és ön után oly sokan énekelnek?

A felelettel adós maradt.

A csalogány még mindig csattogott a parkban, s itt közelökben az ákácz bokrok körül egy másik felelni kezdett. Margit nem látta a finom mosolyt ajkain.

— Hallja ön? — mondá, itt a válasz. Ugyanazon csattogás, de egeszen más hang, s ön mégis mindkettőt szivesen hallgatja, és mindenik által el van ragadtatva!

Türelmetlenül csapkodott lovagostorával a levegőbe, ez egyszerü felelet lehütötte gunyolódását.

— De mégis mindig egyenlő az ének, a dal, mindig hasonló, egyhangu dudolás; boldog a ki ezen felvidul.

Ezt könnyedén, éles hangsulyozással vetette oda, látta a mint kedvetlenül a törzshöz támaszkodott, és a földet lábával verte.

— Ön oly közel van a tengerhez, és magától nem jő rá a feleletre? — mondá hévvel. Hiszen itt is mindig egyenlő a hang, a mint a hullámok a partot csapkodják és a fövényen feltorlódnak, ugyanazon ár és apály, és mégis órákig elállhat a parton, hallgathatja e dalt, és még sem un reá!

A nő felső ajkát fogai közé szoritotta.

— És meddig tart még ez örökös dal? kérdé gunyosan.

— Azaz meddig lesznek még költők, — ismétlé amaz mosolyogva. A meddig napfény és holdvilág lesz, mig a csalogány dalol, a hab zug, mig az emberi kebelben egy alvó istenség él, azaz, mig a szivek dobognak.

Hirtelen megfordult.

— Alakitsa át e szellemdus feleletet másként, — hadará és haza fele indult, „mig bolondok lesznek és — asszonyok."

E szavakat utánozhatatlanul megvető kifejezéssel mondta ki, s aztán köszönés nélkül távozott. Hallgatva sokáig nézett utána, de aztán régi jó kedve ujra visszatért. Sürü fürteit hátra simitá homlokáról, s fellélekzve igy szólott:

— Ez nyiltan és világosan meg volt mondva. Na Siegfried ujra tapasztalhattad, hogy bolond vagy. De nem távozol győztesen e helyről gőgös lenéző teremtés! Kis csatározást engedtél a harczból, melyet velem végig küzdeni feltetted magadban, s melynek szerencsés kimenetelére előre is győzelmi jelt akarsz viselni. Az előtti csatározás megmutatta, hogy ellenfeled erősebb, mint vélted, s e feletti kedvetlenségedet a megvetés álarcza alá rejted. Kezdelek átlátni büszke ellen, s nem fogsz készületlenül találni.

Szive hangosan dobogott, maga sem tudta miért? A fák közt összevissza járkálván, midőn az éji szellő az illatárt felé hajtotta, és a csalogányok csattogása körülte felhangzott, nyugodtabban mosolygott maga elé.

— E különösen szives fogadtatás után, hivatásod üres semmisége mint üdvözlet táratik elődbe szegény Siegfried! De egy előnyöd van, e Brunnhild soha sem lesz reád veszélyes, még ha egy elbüvölt várban találnád is, mint a hősi monda azon férfinőjét, s kétkedem, áldoznál-é neki egy felébresztő csókot. Miután előre láthatólag e vén épületben nem találod fel Krimhildet, legalább lehet kedved hivatásodnak élni!

Most a kastély felé indult.

— Jó éjt csalogány asszonyság! kiáltá a sötétbe, s elkezdte dudolni.

— Üdvözöld kedvesem, ezerszer, ezerszer, s azután a lépcsőn haladt felfelé, hol Péter szolgálatkészen előtte ment, és belépett a nagy szöglet szobába, — melyet előtte felnyitott.

Az öreg mindkét gyertyát meggyujtotta a márványasztalon.

— Itt mellette van a hálószoba Siegfried ur! — mondá az ajtóra mutatva. Azt hiszem, hogy önnek tetszeni fog. Ez a kastélyban az ugynevezett „veres szoba" boldogult anyjának lakszobája.

Siegfried megütődve megállott.

— Ayámé? — ismétlé csendesen, ösmerted még midőn Termen grófnő volt?

(Folyt. köv.)

nesen kivándorol hazánkból s az soha többé vissza sem jő, ha csak kölcsönn alakjába nem.

E miatt lett Magyarország szegény. Így emésztett fel 26 év alatt nemcsak jövedelme — de tőkéjének legnagyobb része is.

A visszont látásra.

Mikecz József.

— ***A magyar fővárosból.*** **A budapesti** cziterakör ma, 21-én, a városligeti Klemens-féle kerti helyiségben zenével összekötött tár-as mulatságot rendez. **A budai Frőbel-egylet** mára gyermeknnepélyt rendezett. **Neubauer Ignácz** kereskedő e napokban Budapestre ránduland, midőn visszajövet a fogas kerekü vasuthoz ment, hirtelen szélhüdés érte, s meghalt. **Az utolsó árvizveszély** ideje alatt az első kerületi elöljáróság utalványára ugyanazon kerületi lakosok részére a népkonyhánál díjtalanul összesen 3147 ebéd és 199 liter tej adatott ki. **Egy kőmives legény** midőn a lánczhidon hazafelé menve bankóit olvasgatná, egy hirtelen felkerekedett szél azokat a dunába sodorta. A szerencsétlen már utánok ugrik, ha a közelében levők föl nem tartóztatják.

A kóródi rablóbanda bünpörének végtárgyalása.

(Eredeti tudósitás.)

Karczag, jun. 20.

Néhány év előtt egy rablóbanda tartá rettegésben Arad, Bihar, Csanád és Békésmegyék lakosait, s a legnagyobb mérvben veszélyezteté a személy és vagyonbiztonságot. — E rablóbanda tagjai voltak: Vincze Sándor, Vig Sándor, Kóródi Gábor, Kóródi Imre, Szilágyi János s Tinta László. Ez utóbbi akkoriban szabadult ki a váczi fegyházból, midőn e rablóbanda szövetkezett s azonnal hozzájok csatlakozott. Vincze Sándor pedig, mielőtt e rablócsapat tagja lett, Nagy-Kun-Madarason szeretőjével ennek férjét megölték, s ezért mindketten halálra itéltettek.

Ezen rablókhoz csatlakoztak később Biharmegyéből Magyar András s Széles Illés; de ezek nem raboltak, mert előbb elfogattak társaikkal együtt. Foglalkozásra nézve részint pásztorok, részint napszámosok s vagyontalanok. Mult év junius havában az emlitett hat rabló karczagon, midőn a börtönből szokás szerint a vedrekkel a városvégére kisértettek, az őröket összebeszélés szerint, egyszerre hirtelen megtámadták a veder rudakkal, lefegyverezték s megszöktek, de csak 27 napig folytathatták garázdaságukat, mert több megye csendőreinek s egy század katonaság győztes erélyes üldözésének sikerült őket ujra elfogni.

E rablóbanda bünpörének végtárgyalása kezdetett meg tegnap. A vádlottak száma 28, a büntényeké meghaladja az ötvenet.

A tárgyalás a más alkalmasabb helyiség hiányában, a nagy fogadó tánczteremnek használt, páli decorátióval diszitett helyiségében tartatik. Az első nap közönség meglehetős számmal jött el a tágyalásra, legnagyobb részt a vádlottak rokanai, ismerősei s néhány kiváncsi hallgató.

A vádlottakból csak nyolczan vannak börtönben, mindanyian sulyos lábvassal. A többiek szabadlábon vannak. A Kóródi testvéreket nagyon rafinált gonosztévőknek mondják. Szuronypuskás börtön őrök állnak mögöttük a teremben is. A börtön levegő annyira megfehérité arczukat, s merevé tevé tekintetüket, hogy azon semmi, legfőlebb a butaság kinyomata látszik. Mindketten alacsony termetüek, — gyenge testalkattal. Tiszta rab öltözetet hordanak.

A törvényszék tagjai, elnök: Popovics Zsigmond, birák: Csávás Imre, Schaffner János, jegyző: Veres Károly. A vádló kir. ügyész: Cserna Vincze. Védő ügyvédek: Molnár János és Kuifay Márk.

A tárgyalás első napján a kisebb vétségek miatt vádoltak ügye inteztetett el, lopásért s ennek elősegitéséért elitéltettek: Geszti Kálmán 4, Balogh Imre 2, Parásztó János 9, Czup Márton 2 hóra, Szabó Lajos 3, Szabó Mihály 1, Borbély Sándor 1 ½ Fejti Juhász István 3, Benesóczki Péter 1 ½ évre. Ezekben Kóródi s társa bünösöknek vannak kimondva, de a büntetés kiszabás rájuk nézve függőben hagyatott, mig az ő bünteményeik le nem tárgyaltattak. A vádlottak föllebeztek.

A második nap, ma az orgazdasággal vádoltak ügye jött szönyegre. Ezek közt van a Kóródi testvérek atyja s Kóródi Gábor neje. Ezek legnagyobb része a vizsgálati fogság beszámitásával a további büntetés alól fölmentetett.

Holnap a Kóródiak ügye vétetik elő. E közt több nagyobb rablás van.

— ***Vidéki hirek.*** **Aradon** Zagravitz Ödön kezdeményezése folytán az „aradvidéki tanitó-egylet“ szeretetház felállitásán buzgolkodik. **Kassán** Márton János a „Rozsnyói Hirlap“ szerkesztője ellen inditott per tárgyalása véget ért. A vádlott — mivel védelmére egy ügyvéd sem vállalkozott, maga védte magát, — de 8 szóval 1 ellen vétkesnek mondatott és 200 ft pénzbirságra itéltetett. **Szabadkán** Fellner Gyula főhadnagy fogadásból 40 percz alatt gyalogolt egy mértföldet. **Ujvidéken** legközelebb borzasztó gyilkosságok történtek egymás után. Egy 16 éves fiu 13 éves pajtását, egy másik fiu anyját gyilkolta meg. **Temesvárott** ujabban intézkedések történtek a vár azon árkainak betöltésére, melyek a városhoz legközelebb fekünek, minden járványos betegség szülőokai voltak. **Székesfehérvárott** egy Kirili Károly nevü honvédőrmester agyon lőtte magát. **Az aradi szinház** bérbevétele iránt Pokorny Jenő fiatal iró már benyujtatta folyamodását. **Lubló** közelében a napokban egy hatalmas medve mutatkozott, mely egy csordából elmaradt tinót darabokra szakitott.

Külföld.

— **A keleti eseményekről** semmi ujabb részletek nem érkeztek. A külföldi lapok szintén kevés ujságot közölnek. Jellemző azonban, hogy azon török hivatalos állitás, hogy Hussein Avni és Rasid pasak meggyilkolása kizárólag a magánbosszu müve, sehol, még Angliában sem talál hitelre. Az angol képviselőház pénteki ülésében Bright kérdést intézett a kormányhoz, tud-e valamit a rémtettről és indokairól. Disraeli azt felelte: „A hozzánk jutott informátiók szerint az iszonyu tett kétségtelennek látszik. Azt állitják, hogy az a serasskir Hussein Avni pasa elleni magánbosszuból követtetett el, a ki annak első áldozata volt. De lehetlen oly merésznek lennem, hogy a tett igazi indokairól véleményt mondjak a háznak. Mihelyt valami hiteles jellegü értesitést kapok, nem fogom elmulasztani, hogy az első alkalmat megragadjam jelentést tenni a háznak.“ Mint ebből lászik, az angol kormány a hir első vételekor maga is azt hitte, hogy a merénylet idegen befolyás müve.

— Az **angol** kormány különben egyre folytatja hadi készülődéseit. Azon négy csavarfregatte, mely Rowley ellentengernagy vezetése alatt Chinába küldetett, táviratilag parancsot kapott a hazatérésre s már vissza is indult. A 24 ágyus „Doris“ fregatt Bombayból Angliába rendeltetett. A parlamenti tagok azon kérelmét, hogy a Philadelphiába való utazásra egy hadihajót bocsássanak rendelkezésükre, a kormány azon indokolással utasitotta vissza, hogy e pillanatban egyetlen hadihajót sem nélkülözhet.

UJDONSÁGOK.

* **Lapunk** t. előfizetőit figyelmessé tesszük a tuloldalon, a következő negyed, illetőleg félévre kibocsátott előfizetési felhivásunkra, s kérjük, hogy az előfizetési pénzeket kiadóhivatalunkhoz mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap küldésében fenakadás ne történjék.

* **A teljhatalmu bizottmány,** mely a szervezendő Hajdumegye ügyeiben működik, mai napon délután 5 órakor, a városháza nagytanácstermében ülést tartott.

* **Nyilt számadás** a f. é. május 25-én tartott Torna-ünnepély bevétel s kiadásairól. **Bevétel**: Belépti jegyek eladásából befolyt 507 db. 1 frtos 507 frt. 33 db. családi jegy 3 frtjával 99 frt. 219 drb. 10 kros 21.90 kr. Felülfizetésekből (lásd alább) 68.69 kr; összes bevétel: **696.59 kr.** — **Kiadás**: Zenéért az ünnepély napján 100 frt. Zenéért a pótornázásnál 28-kán a teremben 12 frt. 112 forint; tüzijátékért 82.15 kr; sátorért használat s felszerelés 53.74 kr, sátor és terem diszités tükrök s kivitele 57.27 kr, tornaszerek felállitása, ács, minden napszámos 35 frt, világitásért, lampionok stb. stb. 62.57 kr, városi nyomdának s könyvkötői munka 45 frt, rendezői költségek az erdőn s a teremben 66.72 kr, városi hajduk őrök, fodrásznő, szolgák 36.60 kr, kapitányi hivatalnál bélyeg, szegény alaprai fizetés, fuvar s vegyes 14.31 kr, lövöldének a terem s helyisége átengedéséért (5 db. arany) 27.50 kr; összes kiadás: **592.86 kr,** és igy maradt tökésitéses végett tiszta jövedelem **103.73 kr.** Felülfizető urhölgyek s urak: Huzly Károly k. prépost 10 frt. Mayer Emilné 2 db. arany érték 11 frt, Klein Ignácz 1 db. arany é. 5 frt 50 kr. özv. Veres Lászlóné 1 db. arany é. 5 frt, 50 kr. Kökényessy Imre 1 drb arany é. 5 frt, 50 kr. Egy özvegy nőtől 11 db. tallér é. 2 frt 10 kr. Pongor Istvánné 1 frt 09 kr, Geréby Fülöp 3 frt, Varga Lajos elnök 2 frt. Dáni István 2 frt. Gyöngyössy 2 frt. Kassai 2 frt. Mayer Ferencz 2 frt, Vass Pál és neje 2 frt, Tóth Sámuel tanár 1 frt, Schwoboda József 1 frt. Jóna Sámuel 1 ft. dr. Sárossy 1 frt. Szép József 1 frt. Szikszay Lajos 1 frt. Buzás Pál 1 frt. Borbély Imre 1 frt, Vecsey Imre 1 frt. Lampert Frigyes 1 frt. K. K. örmester 1 frt. B. S. őrvezető 1 frt. Tóth István 1 frt. — Kelt Debreczenben 1876. jun. jun. 19. Varga Lajos, elnök. Mayer Emil, pénztárnok.

* **Illincz Gyula** nálunk is sokak által ösmert nyiregyházai könyvkereskedő csőd alá jutott. Passivája körülbelől 20,000 frt.

* **A debreczeni** iparos ifjusági egylet folyó évi junius hó 25-én vasárnap délután 3 órakor saját helyiségében az egyleti kóroda szervezése s felállitása tárgyában rendkivüli közgyülést tartand, melyre az egylet alapitó, pártoló és rendes tagjai ezennel meghivatnak. — Debreczen, 1876. jun. 20. Huber József egyleti h. elnök. Vadon Sándor egyleti titkár.

* **Tegnap délután** a r. cath. temető előtt egy dühödt ebet ütöttek agyon. Mint halljuk ott ez már nem első eset.

* **A városi épitészeti** és szépészeti bizottmány tegnap délután ülést tartott. A városi központi bizottmány pedig e hó 23-kán délután négy órakor tart ülést. — Tárgy: az összeiró küldöttségek jelentései.

* **Nagyváradi hirek.** A szinkörben, szombaton adták Tóth Ede első müvét „Kerekes Andrást.“ A védegylet csendben de biztosan hódit városunkban, irja a „N.-Várad.“ Az utczákon csinos hazai gyártmányu karton ruhában látni a hölgyeket. Molnár György jelenleg N.-Váradon időz, s a szinkörben nehány darabban fel fog lépni. A „Bihar“ neveletlennek nevezi a közönség azon részét, mely a szinkörben pascha módra szivarozik. „Szünóra“ leend czime azon uj szépirodalmi heti lapnak, melyet a „Szabadság“ kiadója julius 1-jétől megindit. A vásár itt tegnap kezdődött meg, s igen népesnek mondható, csakhogy jóval több az eladó, mint a vevő.

* **Tegnap** délután Ér-Mihályfalván oly irtóztató jégesővel párosult vihar dühöngött, hogy a diónagyságu darab jég a többek közt Konrád ügyvéd urnak ablakait mind bezuzta. Szemtanuk állitják, hogy a fagy által részben megkárositott vetemények egészen tönkretettek.

* **A h.-szoboszlói** fiatalság, mint minket értesitenek e hó 25-kén azaz vasárnap, tánczmulatsággal egybekötött **junialist rendez.**

* **A „Szabadság“** legközelebbi számában azt irja, hogy a nagyváradi szintársulat „csakugyan bomlásnak indult“, a mennyiben a szintársulat legjobb erői Székesfehérvárra szerződtek, s ez alkalomból nevezett lap azon kérdést veti fel, hogy tehát a társulat nem fog Debreczenbe jönni? Biztosan felelhetjük t. kollegáinknak, hogy miután az ottani társulatnak egy tagja sem szerződtetett a Temesváry szintársulatához, annál fogva, bár sajnálkozunk rajta, de a jövő télire közönségünk régi kedvenczeinek egyikéhez sem leend szerencsénk.

* **Lapunk zártakor** értesitenek minket, hogy tegnap délután fél 4 órakor Ér-Kenézen is oly vihar dühöngött, s oly nagy jégeső volt, minőre még a legkorosabb emberek sem emlékeznek. A szél számos épületet rongált meg, igy Sz. F. földbirtokos urnak ujonjan épült s 40 öles akláról a szél a tetőt egészen levitte s szétrombolta, s egy napszámost a tető gerendázata agyon is ütött. A jég a vetéseket teljesen tönkre tette.

* **Találtatott** egy 100 frtos kötelezvény; a kötelezvényt borsi lakosok vesztették el. Felhivatnak ennélfogva az illetők, a kötelezvénynek, ahoz való jogos igényeiknek kellő beigazolása mellett, a városházánál levő alkapitányi hivatalnál leendő átvételére.

* **A „Magyarország és a Nagyvilág“** legutóbbi száma következő tartalommal jelent meg: Szöveg: † Sand György. — Becsvágyából. Elbeszélés. (Vértesi Arnold) Folyt. — Miksa császár halála. (Dr. Szenger Ede.) — A fővárosból: Az othonmaradt asszony. (Porzó.) — Enid. Király-idyll. Tennysontól. (Csukássi József.) Folyt. — A kis grisette. Elbeszélés. (Sand György.) — Különfélék. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerkesztői üzenetek. — Rajzok: † Sand György. — Győztes bosnyákok a csatatéren. — A bosnyói zárda. — A herczegovinai és bosnyák lázadás főbb vezérei. — Tropikus táj Mexikóban. — Miksa császár fogságának és halálának szinhelye.

Felelős szerkesztő:
TISZAI DÁNIEL.

Nyilttér.

Hirdetés.

Özvegy Rickl Józsefné elepi és hegyesi pusztai összes földbirtokai rajtok lévő gazdasági épületekkel folyó **1876. évi szent Mihály naptól** egészben vagy részletenként **haszonbérbe adandó. Bővebb értesitést szerezhetni Rickl József Zelmos füszer-kereskedésében Debreczenben.**

Özv. Rickl Józsefné.

237 1—6

HIRDETESEK.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget,** az **ondófolyást,** különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugycsőszükületeket:**
4) friss és üdült nyákfolyásokat **nőknél,** az ugynevezett **fehérfolyást** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **bőrkiütéseket;**
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként; délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

68 10—12

Árverési hirdetés.

1. A köbölkuti italmérési jog árvereztetése f. év julius 10 kén d. e. 10 órakor a községházánál tartatik. — A haszonbér kezdetét veszi f. év okt. 15-én s tart 3 egymás után következő éveken által.

2. A haszonbér félévenként előre fizetendő,

3. Biztositásul 500 frt a pénztárnoknak által adandó, melyről elismervény adatik, s ezen összegből 6% kamat a közbirtokosság által fizettetik, mely az utolsó évben törlesztetik.

4. Bánatpénzül, árverés alkalmával, ki árverezni kiván 100 frt a felügyelőnél letendő, mely összeg a legtöbbet igérőnek haszonbérébe tudatik.

Kelt Köbölkuton junius 5-én 1876.

Ozmics István
közbirtokossági felügyelő.

225 2—3

Csak még vasárnapig látható az

élő orrszarvu

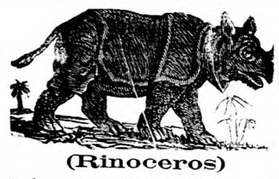

(Rinoceros)

5 éves és 5000 font sulyu, — csütörtök junius 15-től kezdve látható naponkint reggeli 8 órától esti 6 óráig — czeglédutczán, az erre épült bódéban.

Ezen állat naponkinti tápláléka 200 font sulyu, és széna, burgonya, kenyér, korpa és sárgarépából áll, — itatásához 10 akó viz kivántatik naponkint.

A nagyéredemü közönség becses figyelmébe ajánltatik a megtekintése ezen ritka állatnak.

Bementi dij 20 kr.
Gyermekeknek 10 kr.

231 10—?

UMRATH és TARSA,

prágai gazdasági gépgyáros

ajánlja a t. cz. gazdálkodó közönségnek szabadalmazott gömbölyü szeges 2—6 lóerejü oszlopjárgany szállitható, álló és kézi **cséplő gépeit** jótállás mellett.

Megrendelhetők **Poszert János** ur által Debreczenben, ki szinte, rajzokkal és kezelési utasitásokkal bővitett gyári **árjegyzékkel** ingyen szolgál.

230 2—3

EGY ARANYOZÓ

Ajánlja magát, a nagyérdemü közönségnek mindenféle aranyozásokra: ugymint: **tükörrámák, képrámák, gypsfigurák, lámpák, karnissek** s különféle bronz és **sirköveken** előforduló betük és minden e szakba vágó itt fel nem sorolt tárgyaknak a legrövidebb idő alatt, s a legjutányosabb ár melletti átaranyozására.

Vidékről átaranyozás végett beküldött munkák a leggyorsabban teljesitettnek.

Lakása Nagyujutcza 1599. szám alatt.

228 3—5

Hirdetmény.

Alólirt igazgatóság ajánlja magát az ujabb ugynevezett Bolkenféle kutak furására s azokhoz kellő szivattyuk beállitására, ugyszinte mindennemü vizvezetékek és zuhanyfürdők készitésére a legjutányosabb árak mellett.

Légszeszgyár igazgatósága.

184 5—6

Kitüntetve:

Bécs, 1873. érdem-érem — **Köln, 1873.** egyetlen legmagasb kitüntetés ezüst-érem. — **Moszkva, 1872.** arany-érem.

FARINA F. Mária 4711 sz. Kölnben a R. m.

Hogy magyarhoni tisztelt vevőimnek egyedül valódi

kölniviz-kivonatomnak

(*Extrait d' Eau de Cologne double*)

vételét megkönnyithessem elhatároztam

VÉRTESSI SÁNDOR

udv. illatszerész, Kristóftér l. sz. a. BUDAPESTEN kicsinybeni raktárat fölállitani és kérek minden **megrendelést** a fönnebbi czéghez intézni. — **Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.**

Az én ***EAU DE COLOGNE-SZAPPANOM*** a legjobb hatással a **bőrnek folytonosan puhán tartására,** minden bőrkiütést eltávolit, és könnyü habzás folytán mint **beretváló szappan** is a legjobban ajánlható.

Egy dbnak ára **50 kr,** — Egy doboz 3 dbbal **1 frt 50 kr.**

Nagybani raktáromat NEUMAM ALBERT ur bálványu. 16 sz. Budapesten tartja fenn. **Extrait d' Eau de Cologne double** minden üvegcsője az alábbi védjegyel és névvonással van ellátva.

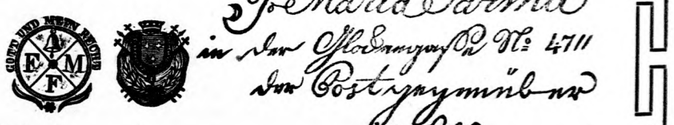

146 6—10

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1876.